

Polski Władysław, zwany później Warneńczykiem, na prośbę Przedbora z Koniecpola wydał akt lokacyjny dla miasta. Dokument ten nadawał miastu prawo niemieckie w odmianie średzkiej, a jego licznych mieszkańców obdarzał wieloma przywilejami.

Na przestrzeni wieków dobra koniecpolskie pozostawały w rękach rodu Koniecpolskich. Aby miasto mogło rozwijać się pod względem gospodarczym i społecznym, panujący kolejno królowie nadawali miastu przywileje, które powodowały rozwój handlu oraz napływ nowej ludności. Okres wysokiej prosperity dla Koniecpola to wiek XVI. Licznych przywilejów udzielił miastu w tym czasie bracia Mikołaj i Stanisław Przedborowie, dziedzice Koniecpola. Dokument z 11 lutego 1557 roku nadawał ludności miasta pewne prawa i swobody obywatelskie, narzucając zarazem obowiązki względem dziedzica. Widoczny jest rozwój handlu i rzemiosła, a nawet przemysłu metalurgicznego. W 1559 roku Koniecpol otrzymuje następny przywilej. Dokument wydany przez króla Polski Zygmunta Augusta zezwala miastu na pobór mostowego oraz potwierdza prawo do organizowania w Koniecpolu jarmarków. Po roku 1559 prawdopodobnie założono w Koniecpolu cechy, czyli bractwa kupieckie oraz rozwinął się handel zbożem. Przywileje wydane przez Zygmunta Augusta w 1600 roku zostały potwierdzone przez króla Zygmunta III. Około roku 1610 następny właściciel Koniecpola - hetman Stanisław Koniecpolski ustanowił cechy: kowalski, stolarski, szewski, krawiecki, rzeźnicki oraz konwisarski, sukienniczy i kotlarski. Dzięki hetmanowi w XVII wieku funkcjonowała prawdopodobnie w Koniecpolu kolonia akademicka, która miała być podporządkowana Akademii Krakowskiej.

W XVIII wieku w Koniecpolu pojawiają się Żydzi za sprawą Stanisława Koniecpolskiego. Hetman, chcąc doprowadzić do szybkiego rozwoju miasta, udzielał ludności żydowskiej licznych przywilejów, co doprowadzało do częstych konfliktów z miejscową ludnością.

Kolejne przywileje dla miasta zostały wystawione przez króla Jana Kazimierza (1649 rok) zwalniały miasto od kwaterunku wojsk oraz (lata 1658 i 1659) od wszelkich powinności na rzecz władcy ze względu na zniszczenia dokonane w cza-

sie wojny ze Szwedami. Podobnie postąpił następny król Jan III Sobieski w 1673 roku, zwalniając ludność koniecpolską od wszelkich ciężarów i powinności ze względu na zniszczenia dokonane w czasie wojny. Dnia 21 listopada 1708 roku miała miejsce na terenie Koniecpola krwawa bitwa między stronnikami Leszczyńskiego pod wodzą Jana Potockiego - hetmana wielkiego koronnego, a obrońcami Augusta II pod wodzą Jana Rybińskiego i Ludwika Pocięja. Jednak nie tylko zniszczenia wojenne powodowały upadek miasta. Zmorą Koniecpola były także zarazy pojawiające się w mieście co kilka lat oraz pożary zwartej, drewnianej zabudowy rynku.

Ostatnim przywilejem królewskim dla miasta Koniecpola był dokument wydany w 1774 roku przez ostatniego króla Polski Stanisława Augusta, potwierdzający istnienie jarmarków w mieście. Kryzys jaki zarysował się w połowie XVII wieku przyczynił się do upadku znaczenia Koniecpola, co spowodowało, że w XVIII wieku Koniecpol spadł jedynie do roli ośrodka administracyjnego rozległych dóbr ziemskich. Po bezpotomnej śmierci ostatniego z rodu Koniecpolskich - Jana Aleksandra, na mocy testamentu Koniecpol przechodzi w ręce krewnych, Aleksandra i Franciszka Walewskich. Bracia Walewscy sprzedają za bezcen zadłużony majątek podstawionemu przez Jerzego Aleksandra Lubomirskiego - Aleksandrowi Walewskiemu. W rzeczywistości majątek przechodzi w ręce Lubomirskich. W 1754 roku dobra koniecpolskie nabywa od Lubomirskiego Michał Czapski - wojewoda malborski, a następnie w 1778 roku w posagu przechodzą one w posiadanie rodziny Potockich. Dzięki gospodarności rodu Potockich na przestrzeni lat 20 - tych i 30 - tych XIX wieku nastąpiło ożywienie gospodarcze w mieście.

W 1827 roku Potoccy zaczęli tworzyć

w mieście przemysł hutniczy, uruchamiając zakłady hutnicze. W 1833 roku zmodernizowano zakłady hutnicze, otwierając w Koniecpolu jedną z pierwszych na terenie Królestwa Polskiego pudlingarnię na wzór angielski z inicjatywy Banku Polskiego. Plan budowy pieca pudlarskiego opracował Fryderyk Wilhelm Lempe - naczelnik Wydziału Górnictwa, przy pomocy Henryka Lubieńskiego. Budowę pieca nadzorował Wojciech Krygar. Pudlingarnia koniecpolska była spółką prywatną. W skład spółki wchodził: Michał Potocki - właściciel Koniecpola, Wojciech Krygar, Antoni Lipski oraz Jan i Wojciech Kubickowie. O wyborze Koniecpola na siedzibę nowego zakładu hutniczego zdecydowały jego warunki miejscowe, a szczególnie możliwość pozyskania napędu hydraulicznego o dużej mocy. Plan budowy pieca pudlarskiego w Koniecpolu wchodził w skład dużej inwestycji, mającej na celu rozbudowę rządowych zakładów górniczo - hutniczych, planującej zarazem włączenie do tej inwestycji prywatnych zakładów. W drugiej połowie XIX wieku zakład hutniczy w Koniecpolu zaczął przeżywać długotrwały kryzys, spowodowany zastojem w hutnictwie. Spółka została rozwiązana, a zakłady przeszły całkowicie w ręce Potockich. W latach 90 - tych XIX wieku zakłady hutnicze przekwalifikowane zostały na walcownię miedzi.

W 1838 roku w pobliskim Chrzastowie podjęła produkcję cukrownia. Była ona jedną z pierwszych w ówczesnej guberni piotrkowskiej, a także jedną z pierwszych w kraju.

W okresie powstania styczniowego w 1863 roku Koniecpol i okolice były terenem licznych walk powstańczych. Walczyły tu oddziały Józefa Oksińskiego i Zygmunta Chmieleńskiego, a ludność miejscowa brała aktywny udział w walkach oraz udzielała pomocy rannym po-

Kościół Św. Trójcy

Kościół Św. Michała Archanioła